

Zrod křesťanství

Teologické a historické předpoklady

Co je křesťanství? - definice

Největší ze tří tzv. monoteistických náboženství, zřejmě nejrozšířenější či nejuniverzálnější náboženství vůbec. Hlásí se k němu přes 2 miliardy obyvatel světa.

Křesťanství se dělí na tři hlavní směry: katolický, pravoslavný a protestantský.

Definice křesťana a křesťanství

- Stoupenec křesťanství se nazývá křesťan.
- Víte, jaký je původ slova *křesťan* nebo *křesťanství*?

Χριστιανός - christianos

- Slovo *křesťan* není od slova *křest*, ale je od slova řeckého původu *χριστιανός*. V překladu znamená Kristovec – tedy stoupenec Krista.
- Křesťanství je tedy náboženství založené na učení Ježíše Krista, Žida, který se narodil podle tradice před zhruba dvěma tisíci lety.
- Tím se dostáváme k teologickým předpokladům vzniku křesťanství.
- Teologie je stručně řečeno nauka o Bohu (v širším kontextu o Bozích).
- Ježíš učil o Bohu, je původcem nauky o Bohu, tedy křesťanské teologie.

Začalo to Ježíšem

- Bez působení Ježíše by neexistovala křesťanská teologie a nevzniklo by křesťanství.
- Ježíš svým rázným vystupováním získal mnoho stoupenců. Jeho činy a řeči byly v jeho době nepřehlédnutelné a nepřeslechnutelné.
- Davy chodily za ním, aby viděly, co dělá a slyšely, co říká.
- Sám Ježíš se nechal obklopit lidmi, kteří se stali jeho učedníky. Podle tradice sám je povolal. Měl jich celkem 12 (oficiálně), ale měl i tajné učedníky, - viz fenomén Podzemní církve!
- Nejznámější z Ježíšových učedníků je asi Petr, dnes více známý jako sv. Petr, původním jménem Šimon Jonášův.

V Bibli najdeme následující dialog (Mt 16, 13 – 20)

- **13**Když Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, ptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“
- **14**Oni řekli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“
- **15**Řekne jim: „A za koho mě pokládáte vy?“
- **16**Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“
- **17**Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.“
- **18**A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na této skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.
- **19**Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi , a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“
- **20**Tehdy nařídil učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.

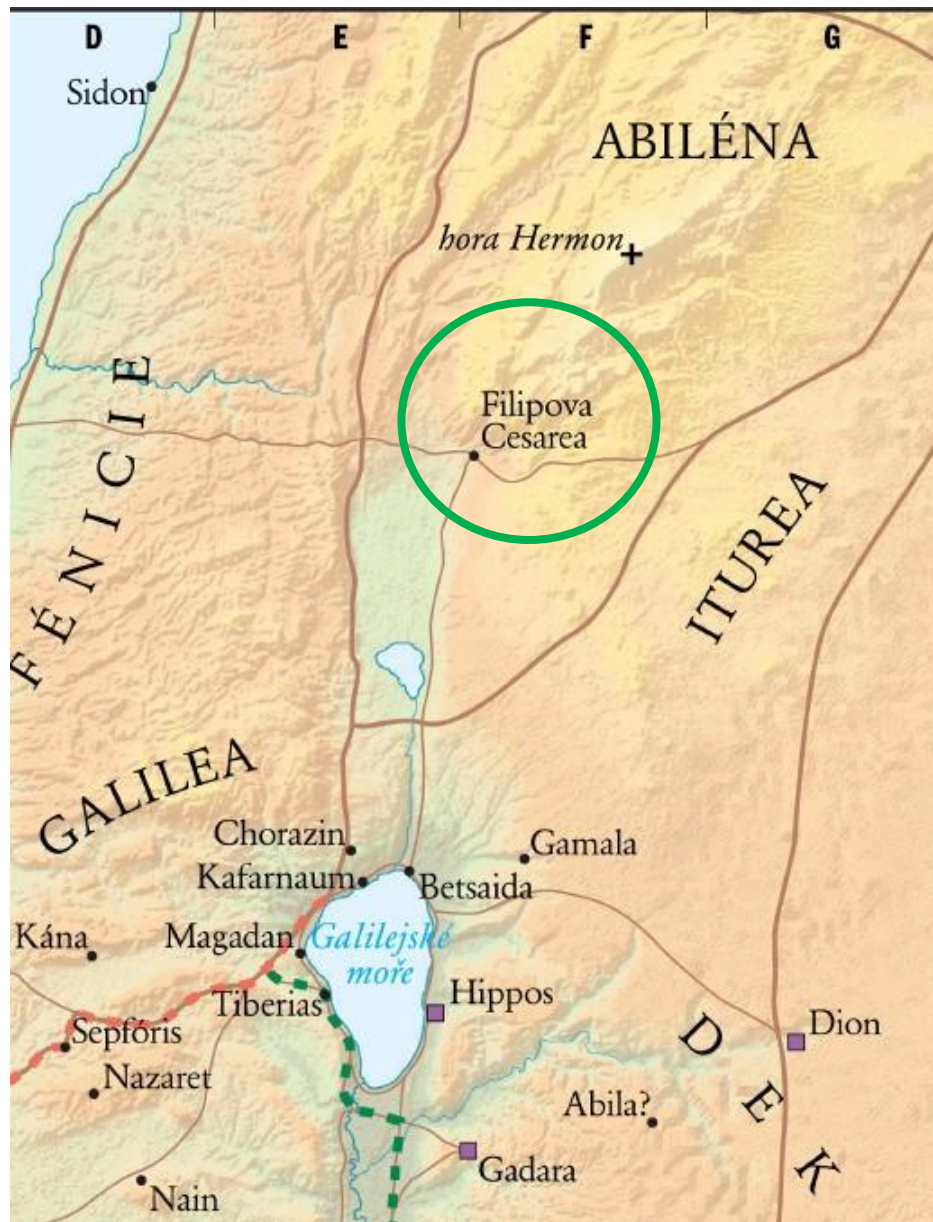
K předchozímu biblickému textu

- „Ty jsi Petr; a na této skále zbuduji svou církev“
- Nemůžeme říci bezezbytku, že křesťanství je tou církví, kterou Ježíš chtěl zbudovat, ale můžeme říct, že Ježíš svým působením sledoval určitý cíl. Minimálně si přál, aby se jeho poselství šířilo dál, jinak řečeno, aby jeho učení žilo dál. Připravil na to učedníky v čele s Petrem.
- Ježíš přejmenoval Šimona na Petra, tj. skála, která se stane základem církve. To mimo jiné znamená, že Petr bude lidově řečeno tahounem při šíření Mistrova učení.

K předchozímu biblickému textu

- Nutno říct, že biblické děje, ať věříme jeho obsahům a smyslu nebo ne, se odehrávají většinou v reálném čase a prostoru, zpravidla nejsou to žádné fiktivní děje. Maximálně můžeme diskutovat o přesnosti vyprávěných dějů a popisu míst.
- Město Cesarea Filipova, původní název Paneas založil tetrarcha Filip III v roce 3 př.n.l., po jedenácti letech pojmenoval město na Cesareu na počest císaře Augusta. Kněz a historik Flavius Iosefus to město nazval jako Paneas Cesarea, ale v Bibli je nazvána Cesarea Filipova, tím se odlišuje od dalšího stejnojmenného města Cesarea Maritima ležícího na pobřeží středozemního moře.

Mapa Palestiny v době Ježíšově

Cesarea Filipova

Cesarea Filipova

Cesarea Filipova

„Ptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“

- Malý náhled do Ježíšova učení:
- Pokládal sebe za *Syna člověka*. Zvláštní titul, jako kdyby se ptal, za koho lidé pokládají lidského tvora jako jsem já?
- Ježíš svým učením vyvolával mnoho otázek. Lidé nechápali, proč mluví, jak mluví, proč jedná, jak jedná. A byli různí spekulace. Je to prorok? Nebo nějaký ochránce od Boha?
- Ježíš jde za svým cílem tak, že nechává, aby si lidé dělali o něm a jeho působení názor. A když budou sami přesvědčení, mohou o tom vykládat jiným lidem.
- Křesťanství je od samého začátku o prožívání, víra je založená na osobní zkušenosti.

Řekne jim: „A za koho mě pokládáte vy?“

- Ježíš učil interaktivně. Neříkal věci jasně do detailů, ale nechával lidem prostor, aby něco sami domýšleli, a buď je opravil nebo ne.
- Něco dělal nebo říkal, a lidé si udělali názor. V pozadí toho se děje to podstatné. Vzniká víra. Někdo v něho věří, někdo ne.
- Už víme, co si o mně myslí ti ostatní. Ale co si myslíte vy? Za koho mě máte? Proč se mnou vlastně jste? Baví vás to?

Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“

- To, co říká Šimon, je jeho osobní prožívání a vnímání. Z toho, co vidí a slyší dochází k závěru, že Ježíš je od Boha, je Mesiáš.
- Pojem mesiáš, je z hebrejštiny: „משיח“, (*mašiach*) a znamená „pomazaný“. Řecky je to *Χριστος*, a odsud *Kristus* jako jméno nebo spíš titul Ježíšův.
- Ježíš Kristus je totiž Ježíš Pomazaný. V hebrejštině to znamená osobu Bohem pomazanou svatým olejem a zasvěcenou k plnění mimořádných úkolů.
- Petr tímto vyznává, že Ježíš je mimořádný, že má mimořádný úkol od Boha, vlastně on je Syn Boha živého.
- Ježíš o sobě říká, že je Syn člověka (lidský tvor), Petr mu říká, ano, vypadáš jako lidský tvor, ale jsi Syn Boží. Jsi něčím víc...

- Ježíše Petrova odpověď potěšila a chválí ho:
- „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.“
- Ježíšova slova zároveň vyžadují interpretaci: nezjevilo ti to tělo a krev. To znamená, že to není něco, co napadne člověka jen tak. Petrova slova jsou inspirovaná přímo Bohem. To je Ježíšův nebeský Otec.

„na této skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.“

- Zajímavá metafora. Ježíš skrze Petra zakládá církev. Pokud se Petr a církev budou držet Ježíšova učení, pak peklo, lidské odcizení, nepřátelé dobra atd. je nepřemohou, nezabrání, aby se církev dala do pohybu, aby Ježíšovo učení žilo dál.
- I když Ježíš vystupuje s tím, že zakládá církev, neříká nikde, jak ta církev má vypadat organizačně. Nemluví o knězích, farářích apod. Mluvil maximálně o rybářích, pastýřích a učednících. Ježíš zřejmě nemyslel církev jako instituce, jaké známe v současné době a podobách.
- Řekl bych, že celé křesťanství je Ježíšova církev, a jednotlivé církve jsou spíš denominacemi založenými na určitých rozdílech v chápání Ježíšova učení. Ty rozdíly mají historický kontext, ke kterému se budeme vracet v jiných přednáškách.

„Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi , a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“

- Další navazující metafora, církev v čele s Petrem má klíč, aby si razil cestu do nebe, aby nebyla uvězněna v branách pekel.
- Klíč má i jiný význam. Ježíš místy mluví tajemně, ale dá Petrovi klíč k postupnému objevování pravdy o jeho učení a o poselství.
- Další slova jsou spíš o autoritě. Petr vyznal, že Ježíš je Mesiáš a syn Boha živého, teď má příležitost tento svůj objev zvěstovat jiným lidem, aby i oni, mohli uvěřit. Tím by jim otevíral cestu k Ježíšovi.
- Ale...

Tehdy nařídil učedníkům, aby nikomu neříkali, že je Mesiáš.

- Ovšem, ještě nenastal čas říkat všem, že jsem Mesiáš!
- Pročpak? Bojí se Ježíš něčeho? Není si jist svým mesiášstvím? Nebo se jím ještě nestal?
- Každopádně ví se, že Petr v tzv. den letnic, podle tradice biblické, promluvil k velkému davu, zvěstoval Ježíše a zrodila se církev jako instituce...

Poznámka na závěr

- Chceme-li prostudovat křesťanství a vědět o něm více, hlavním zdrojem informací je Bible, která je kanonickou knihou křesťanství.
- Ovšem Bible není nezávislý zdroj. Poskytuje objektivní poznatky? je Bible věrohodná kniha?
- Právě Bible bude naším příštím tématem. Povíme si mimo jiné o tom, jak vznikla, kdo jsou jeho autoři apod.